

Załącznik do uchwały nr 76/XIII/2019
Rady Gminy Pacyna
z dnia 30 grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W
GMINIE PACYNA NA ROK 2020**

Pacyna, grudzień 2019 r.

I. Wstęp

Głównym celem Gminnego Programu jest zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości ich stosowania, a także ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków.

Rok 2020 to kontynuacja wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich dotyczących wspierania wartości rodzinnych, promowania zdrowego stylu życia oraz edukacja społeczna. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin. Konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. Należy zwrócić uwagę, że uzależnienie nie dotyczy tylko alkoholu, narkotyków, ale również innych nieracjonalnych zachowań i bardzo często stanowi to ucieczkę od problemów dnia codziennego. Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać. Powodują one choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań. Uzależnienia behawioralne (czynnościowe) to zaburzenia zachowania o charakterze nalogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykłady uzależnień behawioralnych to np. patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się itp.

II. Podstawa prawna

Podstawę prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii stanowią:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852),
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390),
- 4) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r., poz. 2365),
- 5) Uchwały Rady Gminy Pacyna: Nr XXV/152/2018 z dnia 30 maja 2018 r. i Nr XVII/144/97 z dnia 28 marca 1997r.

III. Diagnoza sytuacji w Gminie Pacyna

Diagnoza problemów alkoholowych i narkotykowych służy dostosowaniu lokalnej polityki wobec alkoholu i narkotyków do lokalnych problemów. Gmina Pacyna obejmuje powierzchnię 9085 ha. Liczba mieszkańców wynosi 3498, w tym: osób do 18 r.ż. - 596 i powyżej 18 r.ż.- 2902 (stan na 05.12.2019r.), brak większych zakładów pracy. Działają 134 podmioty gospodarcze (stan na dzień 11.12.2019r.).

Placówki oświatowe na terenie Gminy Pacyna:

- Przedszkole Samorządowe w Pacynie z siedzibą w Skrzeszewach z oddziałem zamiejscowym w Luszyńcu

- Szkoła Podstawowa w Pacynie

Na terenie gminy Pacyna (stan na miesiąc grudzień 2019 r.) znajduje się 6 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w których podmioty posiadają:

- 6 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa,
- 6 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5 % do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa,
- 5 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%,
- 2 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% oraz piwa w miejscu sprzedaży (ogródki piwne).

Na jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada 583 mieszkańców.

IV. Adresaci programu

Program przeznaczony jest dla:

- dzieci, młodzieży i ich rodzin,
- osób uzależnionych od alkoholu oraz pijących szkodliwie i ryzykownie
- rodzin, dzieci i osób dotkniętych problemem uzależnień,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami dotkniętymi problemem uzależnień,
- pozostali mieszkańcy.

V. Cele programu

Głównym celem programu w 2020 r. jest kontynuacja długofalowego procesu edukacji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży, na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków, pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także promowanie i propagowanie idei zdrowego stylu życia, wspierania alternatywnych form spędzania wolnego czasu, wzmacnianie więzi rodzinnych oraz zapewnienie wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto edukacja społeczna dotycząca profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz zachowaniami ryzykownymi podejmowanymi przez dzieci i dorosłych.

Cel główny będzie realizowany w obszarach:

1. Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Pacyna (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Celem jest zmniejszenie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi uzależnień.
2. Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, opierającej się na działaniu.
3. Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych wynikających z uzależnień behawioralnych ale nie spełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększanie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, dążenie do zmiany zachowania i postaw wobec alkoholu, w szczególności dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. Zadania programu i sposoby ich realizacji

1. Zwiększanie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez:
 - a. dyżury terapeuty dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie – kontynuacja dyżurów terapeutycznych (raz w miesiącu 2 godz. z możliwością zwiększenia w razie potrzeby),
 - b. zbieranie i opracowywanie dokumentacji oraz kierowanie wniosków do sądu, celem zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego,
 - c. finansowanie badań przeprowadzonych przez biegłych sądowych ds. uzależnień,
 - d. zakup i rozpowszechnianie materiałów dot. uzależnień, prenumerata czasopism itp.,
 - e. podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób działających w sferze profilaktyki uzależnień,
 - f. zamieszczanie na tablicy informacyjnej Urzędu Gminy i stronie internetowej www.pacyna.mazowsze.pl aktualnych informacji dot. możliwości uzyskania wszechstronnej pomocy dla osób uzależnionych i ich bliskich.
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą poprzez:
 - a. prowadzenie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez bieżącą współpracę z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie, z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z funkcjonariuszami Policji, pracownikami służby zdrowia oraz nauczycielami i wychowawcami placówek oświatowych,
 - b. pomoc psychologiczną dla rodzin z problemami uzależnienia oraz przemocą w rodzinie – dyżury psychologa (raz w miesiącu 2 godz. z możliwością zwiększenia w razie potrzeby),
 - c. informowanie o ofercie pomocy specjalistycznej świadczonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie,
 - d. informowanie o godz. urzędowania bezpłatnej pomocy prawnej oferowanej przez Starostwo Powiatowe w Gostyninie,
 - e. rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i ofiar przemocy w rodzinie,
 - f. dofinansowanie szkoleń na temat przemocy w rodzinie m.in. dla nauczycieli, policjantów, pracowników GOPS, służby zdrowia oraz członków GKRPA,
 - g. dofinansowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży promujących zdrowy styl życia bez nalogów.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dzieci i młodzieży poprzez:
 - a. dofinansowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży: spektakle profilaktyczno-edukacyjne poruszające tematy przemocy, agresji, uzależnień (alkohol, narkotyki i dopalacze), konkursy literacko – plastyczne, warsztaty profilaktyczne,

- b. realizacja programów m.in.: „Hu-hu-ha zima na sportowo nie jest zła”, „Żyję zdrowo” i innych zatwierdzonych przez Komisję,
 - c. promowanie postaw zdrowego stylu życia (bez alkoholu, narkotyków papierosów i dopalaczy),
 - d. udział w ogólnopolskich akcjach społecznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - e. kontynuacja akcji: „Postaw na rodzinę” (wspierającej więzi rodzinne), „Przeciw pijanym kierowcom”(wzmacniającej świadomość uczestników ruchu drogowego) oraz programu profilaktycznego „Trzy Koła”(skierowanego do dzieci w wieku szkolnym),
 - f. prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności dzieci, młodzieży i rodziców, dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np.: alkohol, narkotyki, cyberprzemoc, przemoc itp., które bezpośrednio i pośrednio mogą prowadzić do uzależnienia.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych – służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii poprzez:
- a. bieżącą współpracę ze stowarzyszeniami i instytucjami wspomagającymi realizację programu pomocy (m.in. Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem oraz PARPA),
 - b. gromadzenie i udostępnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. profilaktyki uzależnień i przemocy.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:
- a. prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych przez GKRPA, Komisariat Policji w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - b. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w art. 13¹ i 15 ustawy,
 - c. opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji z uchwałami Rady Gminy Pacyna.

VII. Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitoring z realizacji programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Ze swojej działalności GKRPA składa informację z działalności Komisji oraz z wykonania programu Wójtowi Gminy Pacyna oraz Radzie Gminy Pacyna do dnia 30 czerwca każdego roku.

VIII. Realizatorzy programu

Realizatorami Programu są:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pacynie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie.
3. dr MEDYK Sp. z o.o. w Pacynie.
4. Posterunek Policji w Pacynie.
5. Szkoła Podstawowa w Pacynie.
6. Przedszkole Samorządowe w Pacynie z siedzibą w Skrzyszewach.

IX. Budżet na 2019r.

Dział 851- Ochrona zdrowia 29 500,00 zł (przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii)

Dochody – 29 500,00 zł (wpłaty za sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki z budżetu Gminy Pacyna)

Rozchody – 25 500,00 zł z tego :

Rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii – 2 000,00 zł

§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 1 000,00 zł

§ 4300 zakup usług pozostałych – 1 000,00 zł

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi – 27 500,00 zł

§4170 Wynagrodzenia bezosobowe – 11 200,00 zł

§4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 3 500,00 zł

§4210 Zakup środków żywnościowych – 1 200,00 zł

§4240 Zakup środków dydaktycznych i książek – 200,00 zł

§4300 Zakup usług pozostałych – 6 100,00 zł

§4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii – 1 300,00 zł

§4410 Podróże służbowe krajowe – 500,00 zł

§4430 Różne opłaty i składki – 200,00 zł

§4470 Szkolenia pracowników niebędących członkami służby cywilnej – 3 300,00zł

X. Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pacynie.

Członkom GKRPA za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 170,00 zł (brutto).

Sprawą opiekuje się:
Małgorzata Wiercińska
członek GKRPA